

Fakultetsstyrelsen

Utvecklingsplan för forskarutbildning i tjänstevetenskap vid Institutionen för service management och tjänstevetenskap

Bakgrund

Under vårterminen 2021 genomfördes en självvärdering på Institutionen för Service Management och Tjänstevetenskap (ISM). Den täckte alla utbildningsnivåer, från grundnivå till forskarutbildning. En sakkunniggrupp bestående av professor Stefan Tengblad, Göteborgs universitet och professor Johanna Moisander, Aalto universitet, gav utifrån självvärderingen och ytterligare material (bland annat intervjuer) en serie rekommendationer utifrån Lunds universitets elva kriterier för kvalitetsförbättringar. Resultatet av sakkunniggruppen summerades i en rapport och diskuterades på ett möte med sakkunniga i oktober 2021.

Sakkunnigas rapport diskuterades i institutionens handledarkollegium vid två tillfällen, den 24 november 2021 och ett extrainsatt tillfälle enkom för detta ärende den 9 februari 2022. En tidigare version av utvecklingsplanen presenterades för styrelsen för institutionen samt styrelsen för fakulteten under våren 2022. Utifrån synpunkter från dessa forum har nuvarande plan utarbetats. Utvecklingsplanen har därefter presenterats vid handledarkollegiet vid institutionen den 5 oktober 2022, samt vid institutionens styrelsemöte 19 oktober 2022. Denna version av planen har uppdaterats utifrån synpunkter vid dessa tillfällen.

Utvecklingsområden

Sakkunniga pekade ut fyra styrkor i institutionens forskarutbildning: högt kvalificerade och engagerade doktorander, bruket av handledarkommittéer bestående av två eller tre handledare per doktorand, det faktum att doktoranderna är anställda medarbetare, samt en stark kollegial stödjande informell organisation. Dessa styrkor bör bibehållas i framtida utvecklingsarbete.

Sakkunniga identifierade fem utmaningar knutna till befintlig forskarutbildning:

1. oklar profil för utbildningen, vilken typ av arbetsmarknad utbildar institutionen doktorander för?
2. otydliga lärandemål för forskarutbildningen
3. svag integrering av doktorander i forskningsgrupper
4. oklart om karriärplaneringsstöd erbjuds doktorander
5. oklart antal doktorandkurser och frekvens med vilken de ges

Utvärderarna formulerade ett antal rekommendationer för utveckling av forskarutbildningen vid institutionen relaterade till respektive utmaning ovan.

1. Utveckling av en uppdaterad utbildningsplan för forskarutbildningen: *tydliggöra målen* med forskarutbildningen. särskilt vad gäller vilken typ av kompetenser som de som genomgår programmet förväntas ha. Man menar från bedömargruppen att det kan vara svårt att tillgodose både kompetenser för doktorander inriktade på en karriär utanför som för sådana som är inriktade på en inom den akademiska världen. Man upplever att målsättningarna för forskarutbildningen inte är tydliga på *vilken grupp man främst tänker sig utbildningen för*. Detta arbete bör ske *tillsammans med doktorander och övriga lärare*. Genom att skapa en bred grupp som kan arbeta med detta säkras fler perspektiv på utbildningens lärandemål och aktiviteter för att uppnå dessa. Bedömargruppen föreslår att utbildningsplanen ska innehålla

- en beskrivning av idealprofilen för doktorander vid institutionen.
2. Utveckling av en uppdaterad utbildningsplan för forskarutbildningen: *tydliggöra forskarutbildningens lärandemål*. Bedömargruppen anser att beskrivningarna av lärandemål liksom hur dessa ska uppnås behöver utvecklas i befintlig utbildningsplan för forskarutbildningen. Bedömargruppen påpekar att doktorander i hög grad själva tycks behöva identifiera sina lärobehov, utan stöd i utbildningsplanen. Utbildningsplanen bör tydligt definiera den kunskap, de färdigheter och förhållningssätt som studenterna förväntas lära sig, och utifrån detta utveckla en utbildningsplan. Exempelvis att stimulera (foster) kritiskt tänkande, kommunikation, samarbete, kreativitet och andra relevanta färdigheter inom den akademiska arbetsmarknaden, inkl. att publicera sig i högrankade tidskrifter.
  3. Bedömargruppen uttrycker en oro vad gäller den teoretiska grunden för ämnet tjänstvetenskap, och menar att området är främst empiriskt definierat, och inte utgör något tydligt disciplinärt fält eller sammanhållet nätverk av forskare, utan av flera ansatser med distinkta teoretiska utgångspunkter, vilket kan försvåra formering av en gemensam vetenskaplig identitet och disciplinär grund. Mer profilerade forskargrupper skulle, enligt bedömargruppen, kunna skapa en bättre bas för teoretisk förankring, och ge en tydligare identitet för nya lärare såväl som doktorander. Avslutningsvis betonar bedömargruppen att internationalisering genom kontakter med internationella forskarnätverk för individuella doktorander är viktiga och bör stimuleras, bl a genom deltagande vid internationella konferenser, och utveckling av strategiska samarbeten med lärosäten utanför Sverige.
  4. Utveckling av karriärplaneringsstöd. Bedömarna föreslår att institutionen utvecklar ett tydligare karriärplaneringsstöd för doktorander, som innehåller rådgivning, mentorskap och annat stöd som hjälper doktoranden att få anställning på en internationell arbetsmarknad efter genomförd utbildning. Detta

skulle kunna vara en del av handledarkommitténs uppdrag exempelvis.

5. Översyn av utbudet av doktorandkurser. Bedömarna noterar att de kurser som ges vid institutionen bör ses över och utvecklas så att de stödjer de lärandemål som utbildningen utgår ifrån.

Plan för utvecklingsarbete

Givet de ovan listade fem synpunkterna, föreslås följande utvecklingsinsatser under perioden 2022–2024:

1. Översyn av forskarutbildningens utbildningsplan i bred samverkan inom institutionen

- Fokus i översyn är på formulerade lärandemål och aktiviteter för att uppnå dessa, men även omfattningen av obligatoriska kurspoäng av utbildningen som helhet, samt karriärplaneringsstöd med mera som lyfts upp som utvecklingspunkter av bedömargruppen.
- Utbildningsplanen ses över vad gäller formuleringar rörande prioriterad framtida arbetsmarknad för disputerade vid institutionen, och hur de färdigheter som där efterfrågas säkerställs genom utbildningen. Utbildningsmålen för forskarutbildningen tydliggörs vad gäller den typ av kompetenser som denna doktorandprofil behöver tillägna sig under forskarutbildningen.
- Arbetet leds av FU-ansvarig, som engagerar doktorandkollegiet samt övrig personal i det konkreta utvecklingsarbetet.
- Arbetet påbörjas hösten 2022, och beräknas vara färdigt 2024 i form av en reviderad utbildningsplan för forskarutbildningen.

2. Tydliggörande av forskarutbildningens koppling till institutionens forskningsstrategi

Bedömargruppen rekommenderade institutionen att stärka befintliga forskningsprofiler, och att genom detta säkra doktoranders tillgång till aktiva forskningsmiljöer vid institutionen. Utöver detta vill

institutionen stärka kopplingen mellan forskarutbildningen och den forskningsstrategi som antagits. Detta medför vidare arbete med att formera forskargrupper där doktorander naturligt ingår, samt att i övrigt säkerställa att forskarutbildningen är utformad på ett sätt som stärker och stärks av forskningsstrategin vid institutionen.

I institutionens forskningsstrategi är ett utvecklat arbete med forskargrupperna ett centralt element och konkret arbete pågår med att bilda och etablera dessa. I samband med det knyts också varje doktorand till en forskningsgrupp. I nyrekryteringar av doktorander finansierade med institutionsmedel har institutionen redan börjat att rikta dessa mot de profiler som forskningsgrupperna har.

- Arbetet med forskningsgrupperna pågår sedan våren 2022, och inbegriper bland annat tydligare vetenskapliga diskussioner inom respektive forskningsgrupp, samtidigt som institutionens högre seminarier möjliggör en bred dialog mellan forskningsgrupper och mellan samtliga doktorander och forskare vid institutionen.
- Arbetet med forskningsgrupperna leds av respektive grupps koordinator (professor), i dialog med prefekt.

Bedömargruppen ser utmaningar i att tjänstevetenskap är ett empiriskt område snarare än ett teoretiskt fält. Därför har de rekommenderat att tydliggöra de teoretiska ansatser som är centrala inom institutionens forskning för att underlätta för doktorander att operationalisera utbildningens lärandemål och för identifiering med ett forskarkollegium på institutionen och internationellt. Denna utvecklingspunkt har åtminstone två delar. En knyter an till doktorandens inskolning i och identifiering med vissa teoretiska ansatser som används av forskare verksamma vid institutionen. Den andra relaterar till tillgängliggörande av denna typ av teoretisk kunskap för doktorander som inte redan är bekanta med dem genom doktorandkurser.

Det finns också ett erkänt problem med oregelbundenhet i doktorandkurser, delvis beroende på det låga antalet antagna doktorander (1–2 per år) som gör det svårt att få tillräckligt många

deltagare på regelbundet återkommande doktorandkurser. Detta accentueras ytterligare av att antalet kurspoäng är relativt högt (75 högskolepoäng). Institutionen har agerat utifrån dessa synpunkter och det pågår ett arbete med att se över kursstruktur och kursfrekvens.

- Institutionen utvecklar under perioden 2022–2023 ett förslag ny struktur och innehåll för doktorandkurser som bygger på centrala teoretiska ansatser inom institutionens forskning, och som därmed möjliggör en hållbar lärarförsörjning på doktorandkurser. Ett konkret mål är att utveckla regelbundet återkommande doktorandkurser i tjänstvetenskap som ges även vid lågt deltagarantal.
- FU-ansvarig leder arbetet och förankrar förslag i handledarsamt doktorandkollegium, styrelse, professorsrådet och institutionen som helhet.
- Vidare initieras en utredning om mängden kurspoäng och vad som kan ligga till grund för kurspoäng.
- Detta arbete startar hösten 2022 och leds av forskarutbildningsansvarig som förankrar i handledarkollegium samt styrelse under 2023.